

хибним. Насправді, це є ілюзією, яка ґрунтується на помилкових розрахунках економістів та загальноекономічних служб країни [1].

Отож, у формуванні ефективної моделі ціни важливо мати наукове обґрунтування для нормативних витрат, що включають матеріально-технічні витрати, оплату праці та різні види капіталу. Ці витрати повинні враховувати технологію виробництва і зміну цін на ресурси. В аграрному виробництві, як і в інших галузях, виробник повинен отримувати прибуток, що не менший за середню по економіці норму, за одиницю продукції капіталу, включаючи вартість землі. Оскільки ефективність є ключовим фактором в аграрному виробництві в ринкових умовах, ці фактори повинні бути уважно розглянуті при формуванні моделі ціни.

Список використаних джерел

1. Аграрний сектор економіки України (стан і перспективи розвитку) [Текст] / М. В. Присяжнюк, М. В. Зубець, П. Т. Саблук [та ін.]; за ред. М. В. Присяжнюка, М. В. Зубця, П. Т. Саблука, В. Я. Месель-Веселяка, М. М. Федорова. – К.: ННЦІАЕ, 2011. – 1008 с.

2. Месель-Веселяк, В. Я. Економічні передумови забезпечення розширеного відтворення сільськогосподарського виробництва в Україні [Текст] / В. Я. Месель-Веселяк // Економіка АПК. – 2011. – № 3. – С. 9 – 20.

3. Шпичак, О. М. Теоретико-методологічні аспекти ціноутворення на сільськогосподарську продукцію [Текст] / О. М. Шпичак // Економіка АПК. – 2012. – № 8. – С. 3-10.

Іваненко В.С.,

здобувачка вищої освіти,

Курепін В.М.

канд. екон. наук, доцент кафедри
методики професійного
навчання

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

ОРГАНИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В Україні децентралізаційні реформи до початку повномасштабної агресії та проведенні бойових дій на території держави відбулися не в повному обсязі. Але місцеве самоврядування вже має досить високий рейтинг довіри громадян та послідовно і чесно з перших кроків реформи виконує свою роль та місію – місцева влада для мешканцям своїх громад [1].

Нажаль наша країна була слабо готова до широкомасштабних бойових та повноцінної війни, тому деякі плани та алгоритми дій, які мали б прописати у кожному органі місцевого самоврядування та на об'єктах

господарювання не спрацювали (частково спрацювали). До того громади, після вторгнення ворога на територію держави, опинилися у різних умовах. Частина опинилася під окупацією, але згодом ці території вже звільнені (Чернігівщина, Сумщина, Миколаївщина), частина українських територій й досі перебуває під окупацією (Запорізька, Херсонська Луганська, Харківська, Донецька області). Є група громад, де не було воєнних дій чи окупації.

За таких обставин місцеве самоврядування фактично опинилося віч-на-віч зі ситуацією, де кожен сам вирішував те, що та як йому роботи [2]. По факту, деякі плани не спрацювали, наприклад, план про мобілізаційну підготовку та мобілізацію, а деякі на початок війни взагалі були відсутні. Така ситуація спровокувала так званий легкий хаос в якому виникали питання: що робити, хто працює, хто не працює, які підрозділи скорочуються, які припиняють роботу, які посадові особи залишаються на місці, а які евакуюються, коли та у який саме момент. Відповідно було чимало різної самодіяльності [3].

У перші дні війни представники місцевого самоврядування почали організовувати партизанський рух (Миколаївщина, Чернігівщина, Сумщина, Херсонщина), є достатньо прикладів, ефективної діяльності органів місцевого самоврядування щодо продовження виконання своїх функцій та організації волонтерських ініціатив (Дніпропетровщина, Миколаївщина, громади Західної України). Були випадки, коли люди просто не знали, що робити. На жаль, були приклади, прояву колаборації на посадах, які з ентузіазмом вітали окупантів, на щастя поодинокі.

Але треба відзначити, незважаючи на всі недоліки навіть в найгостріших ситуаціях органи місцевого самоврядування активно почали виконувати закон «Про основи національного спротиву» в частині утворення добровольчих формувань територіальних громад, розпочали активно будівництво блокпостів та інших захисних споруд, не залишили свої громади та забезпечували функціонування служб, що належать до їхньої компетенції.

Ще одним завданням, яке викликало деякі ускладнення було виділення коштів на потреби забезпечення оборонної діяльності та територіальної оборони [4]. В умовах воєнного стану одні громади (обласні і районні ради) зробили це вчасно, другі, не змогли зібрати кворум та внести зміни в бюджети. Наприкінці березня центральна влада внесла зміни в законодавство, яке дозволило вносити зміни в бюджети без сесій відповідних рад.

Незважаючи те, що місцеве самоврядування загалом справлялося зі своїми функціями низка нардепів та експертів почали говорити про те, що в умовах воєнного стану місця місцевому самоврядуванню немає, а система роботи місцевого самоврядування недієва і недієздатна. Пропонувалося розігнати місцеву раду або максимально обмежити їхню діяльність.

Звичайно, управляти в умовах війни значно складніше (наступ окупанта, зміна ситуація). Але місцева влада показала на практиці, що під час воєнного стану вона може працювати доволі успішно: дає відсіч ворогу,

забезпечує державну владу на місцях. Вона не лише не заважає військовим, а й власними силами протистоїть окупантам.

Уряд країни в умовах воєнного стану вважав за необхідне посилити керованість органів місцевого самоврядування з боку центральної державної влади. Колегіальні органи: довгі ради та голосування, є малоефективними, загальною тенденцією в умовах війни є посилення централізації та єдиноначальність. До законодавства щодо функціонування місцевого самоврядування під час війни були внесені суттєві зміни [5]- створені спеціальні військові органи та додатково регламентована робота місцевого самоврядування. Деякі повноваження місцевого самоврядування припинилися, деякі перешли до державних органів.

У областях та районах на час воєнного стану були створені тимчасові спеціальні органи – військові адміністрації (ОВА) на основі обласних та районних державних адміністрацій. Співробітниками таких структур стали люди, які працювали в державних адміністраціях, військовослужбовці, представники правоохоронних органів та служб цивільного захисту. Очільниками новостворених органів стали голови відповідних ОДА.

Співпраця з військовим командуванням забезпечує оборонні заходи, цивільний захист населення, громадську безпеку і порядок. За потреби вони погоджують окремі повноваження, також можуть мати додаткові завдання щодо заходів воєнного стану.

За певних умов, згідно законодавства, робота органів місцевого самоврядування може бути припинена. Це відбувається за умов:

- ухвалення Верховною Радою окремого закону;
- якщо депутати районних і обласних рад не скликали сесію у встановлені строки;
- не здійснення повноважень органів місцевого самоврядування у громадах міст, селищ та сіл (саморозпуск, самоусунення, невиконання повноважень).

Слід зауважити, досягти підстав для припинення повноважень органів місцевого самоврядування складно. Просто так розігнати їх неможливо, окрім випадків, коли мер або депутати місцевих рад порушують закони, неналежним чином виконують обов'язки, або місто чи область окупована. В таких умовах замість районних та обласних рад утворюються, відповідно, районні та обласні військові адміністрації.

Місцеве самоврядування не становить жодної небезпеки для країни, мери та місцеві депутати у своїй діяльності гідно протистоять окупанту. Особливо це стосується міст, які найбільше страждають від агресії Росії проти України (Очаків, Миколаїв, Снігурівка). Ідея розпустити такі органи це безглузде рішення, яке неможливо виправдати жодним чином.

Отже, рівень довіри до місцевих влад серед громадян був і є найвищий. За останній час довіра людей до влади зміцнилася, все більше люди взаємодіють з місцевою владою. Виконуючи надважливі функції, без яких

держава існувати не зможе, місцева влада завжди найближче до потреб людей, тому і ставлення до неї лише укріплюється.

Список використаних джерел

1. Буга Р. Р. Реформування місцевого самоврядування з питань захисту населення і території від негативних наслідків надзвичайних ситуацій, як гарантована безпека людині // Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. м. Миколаїв, 23-24 червня 2021 р. Миколаїв : МНАУ, 2021. С. 14-17. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/9819>.

2. Іваненко В.С., Курепін В. М. Місцеві органи влади в умовах воєнного стану: повноваження та співпраця військових адміністрацій з органами місцевого самоврядування // Правові засади організації та здійснення публічної влади : V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Хмельницький, 17 червня 2022 р. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. С. 148-150. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11869>.

3. Петровських А. Д. Планувальні рішення комплексного плану, основа розвитку територій об'єднаних громад // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 37-40. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12075>.

4. Курепін В. М. Особливості формування матеріального резерву та умови використання резервного фонду громади в умовах воєнного стану // Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф., Миколаїв-с.Коблеве, 9 червня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 82-84. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11904>.

5. Костюк А. С. Бізнес у воєнний час: як змінилося законодавство // Актуальні проблеми трудових відносин під час воєнного стану : тези доповідей здобувачів вищої освіти інженерно-енергетичного факультету та інших учасників освітнього процесу за результатами тематичного «круглого столу» на інженерно-енергетичному факультеті, м. Миколаїв, 27 квітня 2022 року. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 21-24. URL:<https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/11726>